

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus I. Quâ necessitate Beati Deum ament?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

quentiam. Ad secundum quoque similiter disting. antecedens : voluntas est nobilior secundum quid & quatenus in genere causæ efficiens alias potentias applicans concedo : specialiter nego. Nam ut voluntas secundum suam libertatem, subordinetur intellectui tanquam dirigenti & radicaliter libero, iste tanquam superior & director voluntatis specialiter est nobilior. Ad tertium disting. maj. quod ordinatur ad aliud seu medium intrinsecum ad finem, est minus nobile, concedo, seu essentia ad proportionem nego. Sed visio ordinatur ad amorem ut essentia ad proportionem concedo : ut medium ad finem, nego minorem & consequentiam. Ad quartum respondeo. Ista denotationes Seraphini & Cherubini tribui non ab amore & cognitione patris, sed ab amore & cognitione viæ ; ubi verum est quod amor sit perfectior, quam obsecra cognitio viæ. Ad quintum. Nego minorem. Nam homo specialiter desiderat, & DEUS ab ipso petit desiderari vitam æternam, non physicè secundum suam essentialem & primariam rationem, sed ut est in se, & secundum suam adequatam integritatem, & ut sic primario rationem, secundario includit charitatem.

§. VI.

Corollaria.

Colliges ex dictis primò. Quod si homo non fuisset elevatus in finem supernaturalem, ipse formalis beatitudo naturalis consistet in solâ contemplatione DEI quâ auctoris naturæ. Ratio est : quia beatitudo formalis est

actualis consecutio finis ultimi, ex quâ aliæ operationes naturæ rationalis perfectivæ dimanant ; sed consecutio DEI ut ultimi finis in statu naturæ non elevatæ in finem supernaturalem alia non esset, quàm perfectissima cognitio & contemplatio DEI seu primi intelligibilis & Authoris naturæ, ex quâ consequeretur connaturaliter amor ipsius : ergo beatitudo naturalis consistet in naturali & purissimâ contemplatione Deitatis. Minor ex dictis constat, quia primum intelligibile non alio actu consequimur, quàm quo illud facimus nobis intelligibiliter præsens ; sed hoc non aliter fit, quàm per actum intellectus. Ergo.

Colligas secundò. Beatitudinem hujus viæ apud Matth. c. 5. octo gradibus distinctam, esse beatitudinem in spe, ut habet S. Doctor. 1. 2. q. 69. a. 1. & magis in sensu causali, per modum causæ & meritù, quàm in sensu formali. Præterquam tamen beatitudinem datur in hac vitâ quædam participatio & inchoatio futuræ beatitudinis, quasi formalis, & hæc consistit in actu divinæ contemplationis, ut habet idem S. D. in 2. 2. q. 8. a. 4. quo intellectus prævio charitatis impulsu raptus & per donum sapientiæ elevatus intendit in imaginem divinæ bonitatis (non intuitam sed abstractam) quatenus super omnia appetiabilis. Quæ altissima contemplatio perfectorum propria, & nobilissima unio animæ cum DEO, quæ haberi potest in hac vitâ, est quidam prægustus æternæ gloriæ, possessio divinitatis, & ut inquit cit. S. D. quædam inchoatio beatitudinis, quæ hic incipit, ut in futuro continetur.

DISPUTATIO IV.

DE

Proprietatibus beatitudinis.

Consideratâ beatitudinis essentia, nunc illius consecutanea & parerga inspicimus. Ea sunt vel necessariò connexa, vel in ornatum adjuncta. Primi generis sunt necessitas & inamissibilitas. Secundi generis sunt dotes animæ & corporis, ac demum aureolæ. Nunc de singulis singillatim.

ARTICULUS I.

Quâ necessitate Beati DEUM ament ?

SUMMARI A.

1. Status quæstionis de necessitate exercitii.

2. Defenditur necessitas exercitii.

3. Expenditur Locus Doct. Angelici.

4. Non potest Beato imponi præceptum descendendi ab amore beatifico.

5. Necessitas non variat speciem actus.

6. Quandam diversitas applicationis inducat diversitatem objecti ?

7. Quomodo actus amoris in Christo fuerit liber ?

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

8. Necessitas reperitur tam in amore concupiscentiæ, quam benevolentie.

§. I.

Assumitur necessitas tam exercitii, quàm specificationis.

Consequitur clarâ DEI visionem amor suavissimus. Sicut enim DEUS in illa beatitudine (teste D. Augustino l. ult. de civit. cap. ult.) sine fine videbitur, ita sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur.

D 2

In

In sacula saculorum laudabunt te. Inquit Psalmista Ps. 83. Sed an etiam necessariò? Duplex in nostrâ voluntatis actibus necessitas distinguitur: una, quæ vocatur specificacionis; quando voluntas potest quidem actum circa tale objectum suspendere; posito tamen, quòd in actum prodire velit, non potest non actum talis speciei elicere: quo modo voluntas viatoris licet non sit occupata in jugi exercitio amandi beatitudinem in communi, si tamen circa illam versari velit, non potest non amare, ideoque est necessitata quoad specificacionem.

Altera est necessitas exercitii, quâ voluntas arcetur, ut ne quidem actum possit suspendere, vel ab eo desistere. Beatorum voluntatem quoad specificacionem necessitari ad amandum DEUM facillè consentiunt Theologi: quæ enim umbra mali posset apparere in clarâ visione Summi & infiniti Boni, ut voluntatem Beati ab amore transferret in odium? Restat igitur sola quaestio de libertate exercitii, ubi Scotistæ libertati, Thomistæ ex opposito favent favorabili & felicissimæ necessitati amandi DEUM.

CONCLUSIO. *Beati sunt necessitati ad amandum D & U M etiam necessitate exercitii.*

Ratio est, sublatâ potentia suspendendi exercitium amoris, inducitur necessitas exercitii; sed per clarâ DEI visionem aufertur potentia suspendendi exercitium amoris; ergò per illam inducitur necessitas exercitii. Minor probatur. Potentia suspendendi vel omittendi actum amoris fundatur essentialiter in indifferenti propositione, quâ & ipsum exercitium amandi sub aliqua ratione molesti, ejusque intermissio sub aliqua ratione optabilis representatur: sed est impossibile, ut clara DEI visio, quâ Beatus suam summam, æternamque beatitudinem in hoc ipso exercitio consistere perspicuè videt & judicat, tali indifferenti propositione exercitium DEUM amandi sub ratione molesti erroneè representet: Cum enim ad fontem vitæ devenimus, erit nobis delectabiliter impressa sitis simul & satietas; sed longè aberit à siti necessitas, longè à satietate fastidium, quia sitientes saturabimur, & saturi sciemus. Teste D. Gregorio in moral. Ergò est impossibile, ut Beatus habeat potentiam suspendendi actum & exercitium amoris.

Confirm. Quando totaliter expletur & adequatur potentia ab objecto, tunc non manet in illâ facultas resistendi, aut ad aliquid divertendi: In eo quippe liberi agentis operatio à necessarii agentis operandi modo discernitur, quòd istius vis & potentia operandi ita adequatur ab objecto proposito, ut non sit in manu ipsius, illud respicere, aut in oppositum divertere, dum e contra liberi agentis facultas non ita adequatur & subigitur ab objecto proposito: sed ab essentia Divina clarè visa totaliter expletur potentia Beati: nam objectum voluntatis adequatum est bonum. DEUS autem clarè visus est omne bonum, & ut sic cognitum, unde dictum Exod. 33. Ego ostendam tibi omne bonum. Ergò.

✻ (o) ✻

Objicies primò authoritatem D. Thomæ, infra q. 10. a. 2. in c. dicentis, quòd voluntas quantum ad exercitium à nullo objecto necessitate movetur.

Respond. Sermonem S. D. esse de objecto creato vel increato, tantum abstractivè, non autem intuitivè cognito, uti colligitur ex adjuncta ratione: Quia, inquit, cogitationem à tali objecto avertere possumus, quòd Beati tamen non possunt.

Objicies secundo. Posset Beato imponi præceptum desistendi ab amore; ergò tunc Beatus posset liberè cessare ab amore, quia materia præcepti debet esse libera.

Dico. Adversariis incumbere probationem possibilitatis istius præcepti, hoc ipso quippe quòd negatur libertas actus, etiam negatur illius contentibilitas sub præcepto: unde hæc possibilitas ad probandam libertatem non rectè assumitur. Ratio ulterior, cur tale præceptum sit impossibile, est primò; quia implicat à DEO prohiberi & effici moraliter objectivè malum, quòd per essentiam est supernaturaliter & moraliter bonum, ac honestum, sed amor beatitudinis DEI super omnia est per essentiam supernaturalis & honestus, ergo. Secundo, quia sequeretur, quòd quis posset amando DEUM peccare, quòd non modò absurdum, sed & ridiculum est, nempe averti à DEO, dum in ipsum efficaciter ut in ultimum finem convertitur; habere contemptui, cum super omnia appetat; ostendere dum diligit.

Objicies tertio. Idem specie est actus charitatis in viâ, qui est in patria; ergò sicut illud non inducit necessitatem, ita nec iste.

Respondetur primò. Inde nimis probari, quia probatur, quòd amor patriæ etiam debet esse liber quoad specificacionem, cum tali modo charitas viatorum sit libera. Respondetur secundo ad 3. nego consequent, quia libertas & necessitas non pertinent ad speciem actus.

Objicies quarto. Diversas applicationes non causat diversitatem objecti, sed fides & visio tantum sunt diversæ applicationes ejusdem objecti, nempe DEI ut Summi Boni; ergò non causant diversitatem objecti: ergo sicuti DEUS liberè est volitus & amatus in viâ, sic etiam erit liberè amatus in patria.

Respondeo distinguendo majorem. Diversitas applicationis non causat diversitatem objecti, in agente habente eundem modum operandi, concedo; in agente habente duplicem modum operandi, liberum & necessarium, nego: tunc enim diversa applicatio objecti facit, quòd objectum, antea cum indifferentiâ representatum, non amplius cum indifferentiâ iudicii representetur, adeoque actum liberum terminare non possit.

Objic. quinto. Amor Christi D. quamvis regulatus scientiâ visionis, fuit liber quoad exercitium, quia fuit meritorius; ergò etiam amor beatorum potest esse liber quoad exercitium.

Respon-

Respondeo, quod actus charitatis in Christo fuerit liber & meritorius, non quatenus regulatur per lumen gloriæ, & scientiam visionis; sed quatenus regulatur lumine scientiæ infusæ: prout suo loco dicitur. Inferes ex dictis. Necessitatem amandi Deum

in Beatis non tantum esse quoad amorem benevolentis, sed etiam quoad amorem concupiscentiæ; Siquidem exercitium amandi DEUM; etiam ut suam beatitudinem; absque ulla admixtione molestiæ; & consequenter absque indifferentiâ Beatis repræsentatur.

ARTICULUS II.

An Beati sint ab intrinseco impeccabiles?

SUMMARIUM.

1. Beati de potentiâ ordinariâ sunt impeccabiles.
2. Varietas sententiarum de potentiâ absolutâ.
3. Beatitudinis status ab intrinseco excludit proximam peccandi potentiâ ratione summe felicitatis.
4. Inamissibilitatis.
5. Securitatibus ab omni panâ, & impossibilitate cum amissione finis ultimi.
6. Visio beatifica ab intrinseco causaliter excludit omne peccatum mortale.
7. Etiam veniale.
8. Non tantum actuale, sed etiam habituale.
9. Visio beatifica etiam formaliter excludit peccatum mortale.
10. Imò & veniale.
11. Quod extenditur etiam ad visionem transeuntem.
12. Visio beatifica formaliter excludit potentiâ peccandi.
13. Disparitas, cur tristitia componi possit cum visione, non autem peccatum.
14. Exponitur modus oppositionis inter visionem & peccatum.
15. Ratio disparitatis: cur auxilium actuale non tollat potentiâ peccandi, tollat verò visio.
16. Ad visionem essentialiter requiritur gratia sanctificans.
17. Compositio libertatis cum impeccabilitate.

§. I.

Astruitur sententiâ Thomistica.

Certum est, Beatos de facto nec peccare, nec secundum viam & potentiâ ordinariâ posse peccare, prout habetur tum ex Apoc. 21. Non intrabit in eam (ciuitatem celestem) aliquid coinquinatum, aut abominationem faciens, & mendacium. Is. 33. Via sancta vocabitur, & non transibit per eam pollutus. Hebr. 12. Pacem sequimini, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit DEUM, tum ex communi doctrinâ Catholicâ, quæ purgatorium adstruit, quo residua post hanc vitam peccatorum macula deleantur, ut animæ possint in cælum recipi. Tum ex ratione S. D. petita & communi ratione beatitudinis. Beatitudo includit rectitudinem voluntatis, sed rectitudo voluntatis excludit omne peccatum: ergo etiam beatitudo excludit omne peccatum. Major inde constat, quia beatitudo est consecutio Summi Boni, & unio creaturæ rationalis cum ultimo fine, sed ista includit rectitudinem voluntatis, sine qua creatura rationalis esset deordinata ab ultimo fine. Min. pariter constat: Ex eo voluntas est & dicitur recta, quod quicquid amat, illud amat sub ordine ad debitum ultimum

finem: sed amare viam sub ordine ad verum finem ultimum, non stat cum peccato, quod essentialiter est deordinatio & averso à debito fine ultimo: ergo rectitudo voluntatis non stat cum peccato. Quæstio superest, an ipsa exclusio peccati sit tanta, ut ab intrinseco etiam de potentiâ absoluta excludat omne peccatum actuale, vel habituale, vel etiam potentiâ ipsam peccandi.

Circa quam quæstionem triplex potissimè est authorum sententia. Prima docet, Beatos extrinseco DEI favore, ipsos ad sui amorem perenniter excitantis, non autem ex intrinsecis principijs reddi simpliciter & proximè impeccabiles. Ita Scotus in 1. dist. 1. q. 4. & dist. 49. q. 6. Secunda docet, Beatos etiam ab intrinseco esse impeccabiles, cuius tamen causa non sit ipsa visio, sed amor fructivus subsequens visionem; ita ut sublato illo amore posset peccatum cum visione componi. Hanc tenet Ægidius de present. & tribuitur Capreolo, & Soto. Tertia docet, Beatos esse ab intrinseco simpliciter impeccabiles potentiâ tam proximâ, quàm remotâ, ex naturâ ipsiusmet visionis non tantum radicaliter, sed etiam formaliter repugnantis cum omni peccato tam actuâli, quàm habituali, tam mortali, quàm veniali, tam in sensu composito, quàm diuiso visionis. Ita B. Thom. 3. contr. Gent. c. 62. & hic q. 4. a. 4. quem præter ejus Discipulos ex Rec. sequitur Suar. disp. 10. solut. 1. n. 9. Lorca, Martinez, alijque.

CONCLUSIO prima. Beati sunt proximè impeccabiles ab intrinseco & ex naturâ beatitudinis. Ratio est primò, Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione completus; ac proinde quemadmodum ab intrinseco affert omnem felicitatem, & omne bonum, ita proscribit omnem miseriam, & omne malum: sed quis nescit, peccatum esse magnum imò maximum malum, miseriam & infelicitatem, cum etiam D. Augustino teste, nihil sit infelicitius felicitate peccandi: ergo Beati ex ipsius beatifici status intrinsecâ exigentiâ excludunt proximam peccandi potentiâ: proximam, inquam; nam remota cum nil aliud sit, quàm naturalis defectibilitas, in operando consequens naturam creatam ex nihilo, adeoque defectibilem in essendo, per statum beatificum minimè tollitur. Quæ ratio non tantum probat repugnantiam peccati actualis, sed etiam habituali, nec tantum mortalis, sed etiam venialis; cum non minus habituale & veniale, quàm actuale & mortale peccatum sit magnum malum, & magna miseria.

Secundò, Beatitudo est ab intrinseco inamissibilis, ut sequenti articulo ostendemus: ergo ab